

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL UAB „GARGŽDŲ GELEŽINKELIS“ 2019 M. SPALIO 4 D. SKUNDO**

2019 m. gruodžio 23 d. Nr. 1V-1294
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso (toliau – Kodeksas) 7¹ straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 2 dalimi bei Geležinkelių transporto rinkos reguliuotojo gautų skundų nagrinėjimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. 553 „Dėl Geležinkelių transporto rinkos reguliuotojo gautų skundų nagrinėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, (toliau – Aprašas) 23.1 papunkčiu, išnagrinėjęs UAB „Gargždų geležinkelis“ (Gamyklos g. 21, 96155 Gargždai, įmonės kodas 163143475) (toliau – pareiškėjas) 2019 m. spalio 4 d. skundą Nr. 231 (toliau – skundas) ir atsakovo AB „Lietuvos geležinkeliai“ (Mindaugo g. 12, 03603 Vilnius, 110053842) rašytinius paaiškinimus, pateiktus 2019 m. lapkričio 20 d. raštu Nr. SD(DI)-3109 ir AB „Lietuvos geležinkelių infrastruktūra“¹ (Mindaugo g. 12, 03225 Vilnius, 305202934) (toliau – valdytojas) 2019 m. gruodžio 11 d. raštu Nr. SD(LGI)-85 pateiktą papildomą informaciją, bei kitą Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) turimą medžiagą:

1. N u s t a č i a u, kad pareiškėjas pateikė Tarnybai skundą, kuriuo prašo pagal Aprašo 23.2 papunktį pripažinti pareiškėjo skundą pagrįstu ir imtis veiksmų, siekiant nutraukti valdytojo neteisėtus veiksmus (neveikimą), kuriais ribojamos pareiškėjo galimybės vykdyti savo veiklą, įpareigojant valdytoją atsakyti į pareiškėjo 2019 m. gegužės 27 d. rašte Nr. 111 (toliau – Raštas Nr. 111) pateiktus klausimus. Pareiškėjas Rašte Nr. 111 valdytojui nurodė, kad jis vykdo manevravimo darbus valdytojui priklausančiose geležinkelio stotyse ir planuoja kaip geležinkelio įmonė (vežėjas) vykdyti krovinių vežimo geležinkelių transportu veiklą (toliau – planuojama veikla) Lietuvos Respublikos teritorijoje. Siekiant vykdyti manevravimo ir krovinių vežimo geležinkelių transportu procesų kontrolę, pareiškėjas įsidiegė kompiuterinę krovinių vežimo geležinkelių transportu programą (toliau – KKVGT programa), kurios pagalba gali valdyti ir keisti informacija su kitomis sistemomis. Atitinkamai pareiškėjas, siekdamas su valdytoju suderinti visas procedūras ir tvarkas, teikiant bei priimant duomenis elektroniniu būdu, Rašte Nr. 111 valdytojui pateikė trumpus vykdomo manevravimo ir planuojamos veiklos procesų aprašymus bei klausimus dėl tarpusavio duomenų apsikeitimo pagal aprašytus procesus. Pareiškėjas, iš valdytojo negavęs atsakymo į Raštą Nr. 111, 2019 m. rugpjūčio 9 d. raštu Nr. 174 (toliau – Raštas Nr. 174) ir 2019 m. rugsėjo 9 d. raštu Nr. 215² (toliau – Raštas Nr. 215) pakartotinai kreipėsi į valdytoją su prašymais atsakyti į Raštą Nr. 111. Atitinkamai, nesulaukęs jokio atsakymo iš valdytojo, pareiškėjas pateikė skundą Tarnybai.

Pareiškėjas skunde nurodė, kad jis, kaip geležinkelio įmonė (vežėjas), siekdamas vykdyti planuojamą veiklą, Lietuvos transporto saugos administracijai (toliau – LTSA) pateikė paraišką skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus (toliau – paraiška), t. y. pareiškėjas pateikė 2019 m. balandžio 3 d. paraišką Nr. 72 „Skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus prekiniam, ūkiniam traukiniams“ (toliau – Paraiška Nr. 72), kuria prašė skirti viešosios geležinkelių

¹ Įgyvendinant Kodekso 23 straipsnio 1 dalies nuostatas, AB „Lietuvos geležinkeliai“ nuo 2019 m. gruodžio 8 d. perleido viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo bei susijusių paslaugų veiklą (verslą) savo dukterinei bendrovei AB „Lietuvos geležinkelių infrastruktūra“.

² Pareiškėjas šiame rašte pateikė reikalavimą valdytojui – pilnai atsakyti į Raštą Nr. 111 pateiktus klausimus per artimiausias 5 darbo dienas.

KOPIJA TIKRA
uuuuu

infrastruktūros pajėgumus (toliau – pajėgumai) 2019–2020 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio (toliau – 2019–2020 TTT) galiojimo laikotarpiui.

Pareiškėjas skunde atkreipė dėmesį į tai, kad, LTSA priėmus sprendimą patenkinti Paraišką Nr. 72 ir ja prašomus pajėgumus skirti pareiškėjui, jis turi būti iš anksto pasiruošęs planuojamos veiklos vykdymui. Pareiškėjas kaip vieną iš pasiruošimo priemonių, planuojamos veiklos vykdymui, įvardino reikiamos KKVGT programos turėjimą ir atitinkamai mokėjimą ja naudotis bei žinių turėjimą apie visas reikalingas šios programos reikšmes. Tuo pagrindu pareiškėjas nurodė jau 2017 m. spalio 20 d. inicijavęs bendradarbiavimą su valdytoju dėl KKVGT programos (prašydamas pateikti informaciją apie procedūrų suderinimą ir tvarkas, teikiant duomenis elektroniniu būdu valdytojui)³ ir pareiškėjo galimybės teikti ir gauti geležinkelių riedmenų duomenis į ir iš Geležinkelių administracijų informacinio skaičiavimo centro (toliau – GA ISC)⁴.

Pareiškėjas skunde nurodė, kad 2019 m. sausio 18 d. raštu Nr. 8 (toliau – Raštas Nr. 8) kreipėsi į valdytoją dėl duomenų teikimo ir gavimo iš GA ISC ir paprašė užtikrinti elektronines priemones, mainantis struktūrizuotais duomenimis, leidžiančiais atitinkamai teikti traukinio lapus, gauti informaciją apie traukinių judėjimą ir kt. Pareiškėjas pažymėjo, kad valdytojas, atsakydamas į jo prašymą, 2019 m. vasario 15 d. raštu Nr. SD(DI)-389 (toliau – Raštas Nr. SD(DI)-389) nurodė, kad siekiant gauti pareiškėjo prašomus duomenis, būtina pasirašyti sutartį, kurios pagrindu šie duomenys būtų teikiami. Pareiškėjas skunde akcentavo, kad jis ir valdytojas sudarė 2019 m. balandžio 12 d. Duomenų teikimo sutartį Nr. SUT(DI)-144 (toliau – Duomenų teikimo sutartis), kuria valdytojas įsipareigojo neatlygintinai teikti pareiškėjui iš administruojamų sistemų duomenis, o pareiškėjas įsipareigojo šiuos duomenis naudoti Duomenų teikimo sutartyje nurodytais tikslais, sąlygomis ir tvarka. Pareiškėjas skunde atkreipė dėmesį į tai, kad pasirašyta Duomenų teikimo sutartis yra skirta duomenų teikimui apie vežamus geležinkelių riedmenis, bet neapima planuojamos veiklos organizavimui reikiamų duomenų apsikeitimo.

Pareiškėjas skunde pažymėjo, kad valdytojas pažeidžia Kodekso 23 straipsnio 3 dalies nuostatas, ribodamas informacijos pateikimą pareiškėjui, siekiant sudaryti kliūtis jam pradėti vykdyti planuojamą veiklą. Pareiškėjas akcentavo, kad neturint būtinos informacijos jis neturi galimybių pasiruošti savo planuojamos veiklos pradžiai ir tinkamai organizuoti darbų, o dėl valdytojo kaltės jam nespėjus laiku ir tinkamai pasiruošti planuojamos veiklos pradžiai, jis patirtų nuostolius, kadangi vietoje planuojamos veiklos pradėjimo, tektų derinti techninio pasirengimo detales. Pareiškėjas pažymėjo, kad jis, būdamas geležinkelio įmone (vežėju), siekiančia tinkamai organizuoti ir vykdyti planuojamą veiklą, siekia išvengti bet kokių kliūčių ir trikdžių planuojamos veiklos vystyme, todėl tokie valdytojo veiksmai vertintini kaip siekis pareiškėjui sutrukdyti sėkmingai vykdyti planuojamą veiklą.

Pareiškėjas akcentavo, kad jis į valdytoją kreipėsi elektroniniais laiškais, todėl jo vertinimu, valdytojas į šiuos laiškus turėtų atsakyti per protingumo principą atitinkantį terminą. Pareiškėjas atkreipė dėmesį į tai, kad teisės aktai nenumato konkretaus termino valdytojo atsakymų į geležinkelio įmonių (vežėjų) paklausimus pateikimo termino, tačiau šiuo atveju, vadovaujantis teisingumo ir protingumo principais, turėtų būti remiamasi viešojo administravimo subjektams nustatytais atsakymų pateikimo terminais, numatytais Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme (toliau – Administravimo įstatymas) ir Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse⁵.

Valdytojas Tarnybai paaiškino, kad Kodekso 28 straipsnio 1 dalis nustato, kad Lietuvos

³ Pareiškėjo 2017 m. spalio 20 d. raštas Nr. 290 ir 2017 m. lapkričio 24 d. raštas Nr. 326.

⁴ Pareiškėjo 2018 m. vasario 28 d. raštas Nr. 51, valdytojo 2018 m. kovo 22 d. raštas Nr. 2-362, pareiškėjo 2018 m. kovo 29 d. raštas Nr. 81, pareiškėjo 2018 m. gegužės 4 d. raštas Nr. 106, valdytojo 2018 m. gegužės 10 d. raštas Nr. 2(DI)-364, valdytojo 2018 m. birželio 4 d. raštas Nr. 2(DI)-435, valdytojo 2018 m. birželio 13 d. raštas Nr. 2(DI)-461, pareiškėjo 2018 m. birželio 29 d. raštu Nr. 155.

⁵ Patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“.

Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje įregistruota geležinkelio įmonė (vežėjas), įgijusi geležinkelio įmonės (vežėjo) licenciją ir saugos sertifikatą ir su valdytoju sudariusi naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra sutartį (toliau – NVGI sutartis), turi teisę gauti minimalųjį prieigos paketą. Valdytojas pažymėjo, kad su visomis geležinkelio įmonėmis (vežėjais) sudarydamas NVGI sutartį numato, kad „Valdytojas įsipareigoja suteikti Vežėjui galimybę gauti Operatyviojoje pervežimų kompiuterinėje informacinėje sistemoje (OPKIS) tvarkomus duomenis apie prekiinių vagonų, kuriuos Vežėjas perduos ar priims, vykdydamas krovinių vežimą geležinkelių transportu tarptautiniais maršrutais, ridą, remontą, techninius parametrus, t. y., prekiinių vagonų rūšis, modelius, ilgius, keliamąją galią, taros svorį, prekinio vagono registraciją.“⁶

Valdytojas pažymėjo, kad Kodekso 3 straipsnio 31 dalyje numatytas minimalaus prieigos paketo reglamentavimas nenustato pareigos valdytojui aptariamą informaciją geležinkelio įmonei (vežėjui) teikti kompiuterizuotu būdu ir (ar) užtikrinti geležinkelio įmonių (vežėjų) tiesioginę prieigą prie valdytojo turimų informacinių sistemų. Taip pat, atkreipė dėmesį ir į tai, kad NGVI sutartinis reglamentavimas, detalizuodamas teisinį reglamentavimą⁷ valdytojo pareigos dėl informacijos apie viešąją geležinkelių infrastruktūrą pateikimo vykdymą susiejo su šiomis sąlygomis: 1) geležinkelio įmonės (vežėjo) galimybė gauti Operatyviojoje pervežimų kompiuterinėje informacinėje sistemoje (toliau – OPKIS) tvarkomus duomenis apie prekiinių vagonų ridą, remontą, techninius parametrus, t. y., prekiinių vagonų rūšis, modelius, ilgius, keliamąją galią, taros svorį, prekinio vagono registraciją; 2) pirmame punkte numatyta galimybė turi būti užtikrinta tik tuo atveju, kai yra vykdomas krovinių vežimas geležinkelių transportu tarptautiniais maršrutais ir turi būti siejama su būtinybe gauti informaciją apie traukinių judėjimą, taip pat visą kitą informaciją, reikalingą norint pradėti teikti paslaugą, kuriai buvo skirti pajėgumai.

Valdytojas atkreipė dėmesį į tai, kad kiek kitoks teisinis reglamentavimas galioja Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių, kurios manevruoja, (toliau – manevruotojai) atžvilgiu: šioms įmonėms privalo būti suteikiamos ne minimaliojo prieigos paketo paslaugos, o nediskriminacinė prieiga prie Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausančių geležinkelių paslaugų įrenginių. Atitinkamai teisės aktai ir valdytojo su manevruotojais sudaroma, Kodekso 30² straipsnio 1 dalyje nurodyta naudojimosi geležinkelių paslaugų įrenginiais sutartis nenumato valdytojui įsipareigojimų dėl informacijos teikimo manevruotojams. Todėl, valdytojo vertinimu, skundas turėtų būti vertinamas atsižvelgus į nurodytą Kodekso reglamentavimą ir su pareiškėju 2018–2019 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio (toliau – 2018–2019 TTT) galiojimo laikotarpiu sudarytas sutartis: 1) su pareiškėju, kaip geležinkelio įmone (vežėju), sudaryta 2018 m. gruodžio 21 d. Naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra sutartis Nr. SP(DI)–72 (toliau – Sutartis Nr. SP(DI)–72); 2) su pareiškėju, kaip manevruotoju, sudaryta 2019 m. vasario 8 d. Paslaugų teikimo geležinkelių paslaugų įrenginiuose sutartis Nr. SUT(DI)–27.

Valdytojas nurodė, kad Sutarties Nr. SP(DI)–72 5.9.3 papunkčiu jis įsipareigojo pareiškėjui teikti galimybę gauti OPKIS tvarkomus duomenis apie prekiinių vagonų, kuriuos pareiškėjas perduos ar priims, vykdydamas planuojamą veiklą tarptautiniais maršrutais, ridą, remontą, techninius parametrus, t. y., prekiinių vagonų rūšis, modelius, ilgius, keliamąją galią, taros svorį, prekinio vagono registraciją. Atsižvelgiant į tai, valdytojo vertinimu, pareiškėjas Raštu Nr. 8 kreipėsi į valdytoją dėl krovinių vežimo procesui (vagonų atkabinimas, prikabinimas, traukinių judėjimas, krovinių vežimas į ir iš Lietuvos Respublikos teritoriją) reikalingų duomenų pateikimo per informacines sistemas, o valdytojas Raštu Nr. SD(DI)-389 informavo pareiškėją apie tai, kokių formatu bus teikiami Sutartyje Nr. SP(DI)–72 numatyti duomenys, ir kad šiam duomenų teikimui užtikrinti būtina sudaryti Duomenų teikimo sutartį. Valdytojas papildomai pažymėjo, kad Raštu Nr. SD(DI)-389 jis taip pat informavo pareiškėją, kad jo prašomas papildomų duomenų teikimas neatitinka pasirašytos Sutarties Nr. SP(DI)–72 5.9.3 papunktyje numatytų valdytojo įsipareigojimų ir norėdamas teikti papildomus

⁶ Sutarties tipinės formos, patvirtintos AB „Lietuvos geležinkeliai“ generalinio direktoriaus pavaduotojo – Geležinkelių infrastruktūros direkcijos direktoriaus 2019 m. gegužės 7 d. įsakymu Nr. ĮS(DI)-93, 5.9.3 papunktis.

⁷ Minimaliojo prieigos paketo sampratoje nurodytas „<...> kitos informacijos, reikalingos norint pradėti teikti paslaugą arba paslaugai, kuriai buvo skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumai, teikti, perdavimas ir teikimas.“

duomenis valdytojas turi atlikti papildomus architektūrinius turimų informacinių sistemų pokyčius, jas pritaikant duomenų apsikeitimui su pareiškėju. Atitinkamai valdytojas pastebėjo, kad pareiškėjui tokia informacija buvo pateikta įvertinus tai, kad papildomas duomenų teikimas pareiškėjui yra būtinas ne jo, kaip geležinkelio įmonės (vežėjo), o kaip manevruotojo, veiklai vykdyti.

Valdytojas nurodė, kad po Duomenų teikimo sutarties sudarymo, pareiškėjas 2019 m. balandžio 23 d. elektroniniu paštu kreipėsi į valdytoją, prašydamas suorganizuoti susitikimą su AB „Lietuvos geležinkeliai“ Informacinių technologijų centro atstovais, Duomenų teikimo sutartyje numatytam duomenų teikimui aptarti. Valdytojas pažymėjo, kad atsižvelgdamas į šį pareiškėjo prašymą, 2019 m. gegužės 8 d. suorganizavo susitikimą, kurio metu su pareiškėju aptarė: 1) duomenų, numatytų Duomenų teikimo sutartyje, perdavimo testavimo galimybę; 2) Duomenų teikimo sutarties 1 priede nurodytą 8 punktą (duomenų teikimo apribojimai); 3) duomenų, numatytų Sutartyje Nr. SP(DI)–72, teikimo periodiškumą (tikslinta informacija, kurią pareiškėjas nori gauti). Valdytojas papildomai pažymėjo, kad šio susitikimo metu pareiškėjas pateikė papildomus klausimus dėl duomenų perdavimo geležinkelio stotyje (dėl geležinkelio stotyje esančių vagonų pateikimo po manevrų atlikimo geležinkelio įmonei (vežėjui), taip pat atvejus, kai manevruotojas nemato į geležinkelio stotį atvykusių vagonų), todėl buvo aptartas duomenų integracijos klausimas ateityje, t. y. tik kai bus galutinai suderinti manevravimo ir kiti procesai geležinkelio stotyje, būtų įmanomas duomenų apsikeitimas elektroniniu struktūrizuotu būdu⁸.

Valdytojas pažymėjo, kad IS STOKIS siekiant toliau eksploatuoti ir pritaikyti kitoms geležinkelio įmonėms (vežėjams) būtini šios sistemos pakeitimai, t. y. būtina sukurti naujus IS STOKIS funkcionalumus, kurie leistų keistis duomenimis struktūrizuotu elektroniniu būdu su visomis geležinkelio įmonėmis (vežėjais), kartu išsprendžiant šių įmonių informacijos atribojimo klausimą (t. y., užtikrinti, kad geležinkelio įmonės (vežėjai), jungdamiesi prie IS STOKIS, matytų tik jiems skirtą informaciją). Siekiant nurodyto tikslo, valdytojas turi ne tik sukurti naujus IS STOKIS funkcionalumus, bet ir atsižvelgti į Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo nuostatas, nes OPKIS ir IS STOKIS yra įtrauktos į AB „Lietuvos geležinkeliai“ saugos planuose numatytų esminių informacinių technologijų, sistemų ir infrastruktūros sąrašą⁹. Atsižvelgiant į tai, valdytojas nuo 2018 m. lapkričio 12 d. ėmėsi veiksmų, siekiant inicijuoti reikiamus IS STOKIS funkcionalumo atnaujinimus, tačiau kol kas vis dar neturi galimybių papildyti IS STOKIS funkcionalumo, atitinkamai, užtikrinti informacijos su pareiškėju keitimosi elektroniniu struktūrizuotu būdu.

Valdytojas nurodė, kad, pradėjęs duomenų teikimo pareiškėjui pagal Duomenų teikimo sutartį testavimą, gavo pareiškėjo Raštą Nr. 111. Valdytojas pažymėjo, kad atsižvelgdamas į šio rašto 3 punkte išdėstytas svarbias aplinkybes, pradėjo analizuoti kitas duomenų apsikeitimo su pareiškėju galimybes bei atliko alternatyvų vertinimą, kurio metu buvo svarstyti kiti galimi architektūriniai sistemų pokyčiai duomenų priėmimui elektroniniu struktūrizuotu būdu, siekiant patenkinti pareiškėjo prašymą, įskaitant ir Rašte Nr. 111 nurodyto poreikio duomenų perdavimui, jei pareiškėjo traukinys atvyksta per Lietuvos Respublikos valstybinę sieną.

Valdytojas pripažino, kad siekiant rasti galutinį sprendimą, kaip priimti ir keistis informacija kitais informaciniais kanalais su geležinkelio įmonėmis (vežėjais), neužtikrino nuolatinio pareiškėjo informavimo apie sprendžiamo klausimo eigą raštu, tačiau pažymėjo, kad telefonu šis bendravimas

⁸ OPKIS neatsiejamai susijusi su kita AB „Lietuvos geležinkeliai“ eksploatuojama sistema – Stočių kompiuterine informacine sistema (toliau – IS STOKIS), t. y. šių sistemų sąsaja yra tokia, kad IS STOKIS apdoroja duomenis, susijusius su vežimų organizavimu geležinkelio stotyse (sąstatų formavimo, priėmimo – išvykimo, skirstymo, kaupimo proceso užtikrinimo; sąstatų apdorojimo proceso optimizavimo, vagonų prastovų mažinimo; vagonų bei konteinerių paieškos, geležinkelio stoties darbo veiklos analizės užtikrinimo; techninė vagonų priežiūros, traukinio apžiūros, vagonų remontų ir traukinių dokumentų tvarkymo ir traukinių parengimo skyrių darbo organizavimo procesų užtikrinimui), o OPKIS – duomenis, būtinus vežimams geležinkelių transportu vykdyti, papildomai OPKIS kaupia ir teikia duomenis, kurie yra būtini informacijos mainams traukiniui kertant valstybines sienas, kas patvirtina, kad jos yra susijusios ir viena be kitos negali veikti.

⁹ Patvirtintas AB „Lietuvos geležinkeliai“ generalinio direktoriaus 2018 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. Į-254 „Dėl AB „Lietuvos geležinkeliai“ saugos planuose numatytų esminių informacinių technologijų, sistemų ir infrastruktūros“.

buvo užtikrinamas nuolat. Valdytojas akcentavo, kad jis tikėjosi šį klausimą išspręsti iš esmės ir pareiškėjui pasiūlyti ne tarpinį, o galutinį klausimo sprendimą, tačiau šio sprendimo priėmimas užtruko. Papildomai valdytojas pažymėjo, kad nors ir neužtikrino nuolatinio pareiškėjo informavimo dėl jo keliamų klausimų, tačiau išnagrinėjęs visas galimas alternatyvas ir būdus bei atlikęs papildomus veiksmus, yra pasirengęs teikti pareiškėjui jo prašomą informaciją ir apie tai pareiškėjas buvo informuotas valdytojo 2019 m. lapkričio 15 d. raštu Nr. SD(DI)-3085 (toliau – Raštas Nr. SD(DI)-3085). Valdytojas papildomai pažymėjo, kad pradėjo įgyvendinti Geležinkelio stočių veiklos ir įrankių modernizavimo projektą (toliau – Projektas), kurio galutiniai rezultatai leis atsižvelgti į pareiškėjo, kaip manevruotojo, poreikius dėl informacijos keitimosi kompiuterizuotu būdu su valdytoju ir atitinkamai palengvinti manevruotojų darbą geležinkelio stotyse¹⁰.

Valdytojas nesutiko su pareiškėjo teiginiu, kad valdytojas netinkamai įgyvendina Direktyvos 2012/34/ES¹¹ reikalavimus, nes riboja pareiškėjo galimybes keistis duomenimis su kitų geležinkelių infrastruktūros administracijomis. Valdytojo teigimu, uždelstas atsakymų į pareiškėjo paklausimus pateikimas savaime negali būti laikomas siekiu riboti pareiškėjo duomenų keitimąsi su kitų geležinkelių infrastruktūros administracijomis, įvertinus tai, kad nacionaliniai teisės aktai, perkeltantys Direktyvos 2012/34/ES reikalavimus, reikalauja suteikti geležinkelio įmonei (vežėjui) informaciją, kurią apima minimaliojo prieigos paketo samprata, tačiau nereikalauja, kad šis pateikimas būtų vykdomas kompiuterizuotu būdu. Valdytojas pažymėjo, kad Direktyva 2012/34/ES nereglamentuoja duomenų mainų tarp kaimyninių valstybių klausimų, kurie yra tarpvalstybinių susitarimų (sudaromų valstybių narių, geležinkelių infrastruktūros valdytojų ir (ar) geležinkelio įmonių (vežėjų) vardu) reguliavimo dalyku. Taip pat, valdytojo teigimu, Direktyva 2012/34/ES nenustato minimaliojo prieigos paketo paslaugų teikimo, tačiau pagal joje nustatytą reglamentavimą, perkeltą į Kodeksą ir Viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo taisyklės¹² (toliau – Pajėgumų skyrimo taisyklės), minimaliojo prieigos paketo paslaugų teikimas yra susietas su NVGI sutartimi, sudaryta su geležinkelio įmone (vežėju) ir pareiškėjui skirtais pajėgumais, t. y. minimaliojo prieigos paketo paslaugos geležinkelio įmonei (vežėjui) turi būti suteiktos NVGI sutarties nustatyta tvarka pagal skirtus pajėgumus. Valdytojas akcentavo, kad pagal pareiškėjui skirtus pajėgumus 2018–2019 TTT galiojimo laikotarpiu informacija apie traukinių judėjimą, taip pat visa kita informacija, reikalinga norint pradėti teikti krovinių vežimo geležinkelių transportu paslaugą arba tokiai paslaugai, kuriai buvo skirti pajėgumai ne tik, kad neturėjo būti suteikta, bet jam tokios informacijos net nereikėjo pareiškėjo vykdomai veiklai – manevravimo darbams.

Valdytojas nurodė, kad vadovaujantis Administravimo įstatymo 2 straipsnio 4 dalimi ir Kodekso 7 straipsnio 1 dalimi, geležinkelių transporto viešąjį administravimą vykdo Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, LTSA ir Tarnyba. Atsižvelgdamas į nurodytą reglamentavimą, valdytojas nurodė, kad jis nėra priskiriamas viešojo administravimo subjektams, todėl Administravimo įstatymo nuostatos jam nėra taikomos ir atitinkamai pareiškėjo teiginiai dėl Administravimo įstatymo reikalavimų taikymo valdytojo atžvilgiu yra nepagrįsti.

Pareiškėjas skunde prašo pagal Aprašo 23.2 papunktį pripažinti pareiškėjo skundą pagrįstu ir imtis veiksmų, siekiant nutraukti valdytojo neteisėtus veiksmus (neveikimą), kuriais ribojamos pareiškėjo galimybės vykdyti savo veiklą, įpareigojant valdytoją atsakyti į pareiškėjo Rašte Nr. 111 pateiktus klausimus.

2. K o n s t a t u o j u, kad Tarnyba, vadovaujantis Kodekso 7 straipsnio 4 dalimi, yra geležinkelių transporto rinkos reguliuotoja. Tarnybos funkcijos geležinkelių transporto rinkos reguliavimo srityje yra nustatytos Kodekso 7¹ straipsnio 1 dalyje, kurios 1 punkte *inter alia* numatyta, kad Tarnyba nagrinėja pareiškėjų skundus dėl valdytojo, geležinkelio įmonių (vežėjų), institucijų,

¹⁰ Valdytojo teigimu, šio Projekto rezultatų testavimas preliminariai numatomas 2020 m. IV ketv., o pilnos apimties Projekto įgyvendinimas – ne anksčiau kaip 2021 m. pabaiga.

¹¹ 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/34/ES, kuria sukuriama bendra Europos geležinkelių erdvė, (OL 2012 L 343, p. 32).

¹² Patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. 611 „Dėl Viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo taisyklių patvirtinimo“.

įstaigų ar organizacijų veiksmų ir (ar) neveikimo, įskaitant šių subjektų pagal kompetenciją priimtus sprendimus dėl teisės naudotis viešąja geležinkelių infrastruktūra sąlygų geležinkelio įmonėms (vežėjams) apribojimo, vadovaudamasi Apraše nustatyta tvarka.

Tarnyba, įvertinusi pareiškėjo skundo nagrinėjimo medžiagą, konstatuoja, kad skundas yra nepagrįstas dėl žemiau nurodytų motyvų.

Pajėgumų skyrimo taisyklių 52 punktą numato, kad „*Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas sudaro sutartį su viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui prašymą sudaryti šią sutartį pateikusia geležinkelio įmone (vežėju) ar remonto įmone, nebent su jais ketinama sudaryti sutartis Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo nustatyta tvarka pripažinta neatitinkančia nacionalinio saugumo interesų. Sutartis įsigalioja nuo sprendimo skirti pajėgumus pareiškėjui ar remonto įmonei priėmimo dienos. Sutartis sudaroma vienam tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui ir privalo būti sudaroma ir atnaujinama kasmet*“.

Tarnyba, įvertinusi skundo nagrinėjimo metu surinktą medžiagą, nustatė, kad pareiškėjas ir valdytojas 2018 m. gruodžio 21 d. pasirašė Sutartį Nr. SP(DI)–72, kurios 5.9.3 papunktyje nurodyta, kad „*Valdytojas įsipareigoja suteikti Vežėjui galimybę gauti Operatyviojoje pervežimų kompiuterinėje informacinėje sistemoje (OPKIS) tvarkomus duomenis apie prekinį vagonų, kuriuos Vežėjas perduos ar priims, vykdydamas krovinių vežimą geležinkelių transportu tarptautiniais maršrutais, ridą, remontą, techninius parametrus, t. y., prekinį vagonų rūšis, modelius, ilgus, keliamąją galią, taros svorį, prekinio vagono registraciją*“. Tačiau, vadovaujantis Pajėgumų skyrimo taisyklių 52 punktu, Sutartis Nr. SP(DI)–72 įsigalioja nuo sprendimo skirti pajėgumus pareiškėjui ar Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytai įmonei priėmimo dienos.

Skundo nagrinėjimo metu Tarnyba nustatė, kad 2018–2019 TTT galiojimo laikotarpiui LTSA sprendimais¹³ pareiškėjui buvo skirti pajėgumai 9 vienkartiniais lokomotyvų be vagonų važiavimams iš (į) Rimkų geležinkelio stoties į (iš) Draugystės geležinkelio stotį. Atsižvelgiant į tai ir vadovaujantis Pajėgumų skyrimo taisyklių 52 punktu, Tarnyba konstatuoja, kad Sutartis Nr. SP(DI)–72 įsigaliojo nuo 2019 m. vasario 20 d. Tačiau Tarnyba sutinka su valdytojo teiginiu, kad pareiškėjui pajėgumai 2018–2019 TTT galiojimo laikotarpiui buvo skirti ne planuojamai veiklai vykdyti, o lokomotyvų be vagonų važiavimų iš (į) Rimkų geležinkelio stoties į (iš) Draugystės geležinkelio stotį vykdymui, ko pasėkoje, pareiškėjui nebuvo būtina Sutarties Nr. SP(DI)–72 5.9.3 papunktyje nurodyta informacija iš OPKIS tvarkomų duomenų apie prekinį vagonus, kuriuos pareiškėjas būtų perdavęs ar priėmęs, vykdydamas planuojamą veiklą, nes jis tokios veiklos nevykdė 2018–2019 TTT galiojimo laikotarpiu.

Tarnyba, įvertinusi skundo nagrinėjimo metu gautą medžiagą, nustatė, kad pareiškėjas siekdamas vykdyti planuojamą veiklą pateikė Paraišką Nr. 72, prašydamas pajėgumų 2019–2020 TTT galiojimo laikotarpiui. Atitinkamai pareiškėjas, siekdamas iš anksto pasiruošti planuojamos veiklos vykdymui, nuo 2017 m. spalio 20 d. inicijavo bendradarbiavimą su valdytoju dėl reikiamos KKVGT programos turėjimo ir mokėjimo ja naudotis, t. y. pareiškėjas ir valdytojas raštu ir (ar) žodžiu keitėsi informacija apie valdytojo turimas informacines sistemas ir jų funkcionalumo pritaikymą informacijos, reikalingos pareiškėjo planuojamai veiklai vykdyti, kuriai bus skirti pajėgumai, perdavimui ir teikimui. Tačiau pareiškėjui pateikus tam tikrus klausimus Raštu Nr. 111 bendradarbiavimas iš valdytojo pusės nutrūko, nors, valdytojo teigimu, bendradarbiavimas telefonu vyko nuolat, t. y. valdytojas pripažino, kad neužtikrino nuolatinio pareiškėjo informavimo apie jam rūpimų klausimų sprendimo eigą. Pareiškėjas, siekdamas gauti Raštu Nr. 111 prašomą informaciją, pakartotinai Raštu Nr. 174 ir Raštu Nr. 215 kreipėsi į valdytoją. Atitinkamai pareiškėjas, per Rašte Nr. 215 nurodytą terminą nesulaukęs atsakymo iš valdytojo, pateikė skundą Tarnybai su prašymu įpareigoti valdytoją atsakyti į pareiškėjo Rašte Nr. 111 pateiktus klausimus taip nutraukiant valdytojo neteisėtus veiksmus (neveikimą), kuriais ribojamos pareiškėjo galimybės vykdyti planuojamą veiklą.

¹³ Žr. informaciją pateiktą 14 išnašoje.

Tarnyba, įvertinusi skundo nagrinėjimo metu gautą medžiagą, nustatė, kad pareiškėjui Raštu Nr. 111 prašoma informacija buvo pateikta valdytojo Raštu Nr. SD(DI)-3085, t. y. pateikiant atsakymus į kiekvieną pareiškėjo klausimą, teiktą Raštu Nr. 111.

Atsižvelgiant į išdėstytą aukščiau, Tarnyba konstatuoja, kad valdytojas Raštu Nr. SD(DI)-3085 atsakė į pareiškėjo Rašte Nr. 111 pateiktus klausimus, todėl pareiškėjo reikalavimas įpareigoti atsakyti į pareiškėjo Rašte Nr. 111 pateiktus klausimus laikytinas įvykdytu, taigi dar kartą įpareigoti valdytoją atsakyti į pareiškėjo Rašte Nr. 111 pateiktus klausimus nėra pagrindo, todėl pareiškėjo reikalavimas netenkintinas.

Tačiau Tarnyba pažymi, kad valdytojas į pareiškėjo Raštu Nr. 111 pateiktus klausimus atsakė Raštu Nr. SD(DI)-3085, t. y. po beveik 6 mėnesių nuo Rašto Nr. 111 gavimo dienos. Tarnyba pastebi, kad nors valdytojas veikė AB „Lietuvos geležinkeliai“ vykdomų pertvarkų laikotarpiu, siekė rasti optimalius sprendimo variantus, kaip priimti ir keistis informacija su geležinkelio įmonėmis (vežėjais)¹⁴, ir telefonu bendravo su pareiškėju, tai neatleidžia jo nuo pareigos atsakyti raštu į raštiškus pareiškėjo paklausimus.

Tarnyba sutinka su pareiškėjo ir valdytojo teiginiais, kad nei Kodeksas, nei kiti teisės aktai, nenumato konkretaus valdytojo atsakymų į geležinkelio įmonių (vežėjų) paklausimus pateikimo termino. Taip pat Tarnyba sutinka su valdytojo teiginiu, kad jis nėra priskiriamas viešojo administravimo subjektui, todėl Administravimo įstatymo nuostatos jam nėra taikomos. Tačiau, Tarnyba pažymi, kad siekiant pagerinti ir paspartinti bendradarbiavimą, užtikrinti procesų aiškumą bei skaidrumą valdytojas galėtų apsibrėžti bendradarbiavimo (susirašinėjimo, konsultacijų teikimo) su pareiškėjais ir suinteresuotaisiais asmenimis tvarką (t. y. koku formatu jos gali būti vykdomos: raštu, žodžiu ir kt.) ir numatyti protingumo kriterijų atitinkančius atsakymų į pareiškėjų ir suinteresuotųjų asmenų paklausimus pateikimo terminus.

3. A t m e t u pareiškėjo UAB „Gargždų geležinkelis“ 2019 m. spalio 4 d. skundą kaip nepagrįstą.

4. I š a i š k i n u, kad šis įsakymas per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Direktoriaus pavaduotojas, pavaduojantis direktorių

Mindaugas Žilinskas

¹⁴ Sprendžiami klausimai dėl naujų funkcionalumų įdiegimo IS STOKIS, OPKIS, o taip pat vis dar yra sprendžiami klausimai, kurios informacinės sistemos, užbaigus AB „Lietuvos geležinkeliai“ veiklų pertvarkymą ir (ar) atlikus susijusių informacinių sistemų pertvarkymą, bus perduotos eksploatuoti AB „Lietuvos geležinkeliai“ dukterinėms bendrovėms, vykdančioms geležinkelio įmonių (vežėjų) veiklą, o kurios – valdytojui.